

BİR ERASMUS PROJESİ “AVRUPA`DA MÜZECİLİK EĞİTİMİ”

Proje Koordinatörü: Berrin YILMAZ

Ankara- Altındağ, Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi, Türk Milli Eğitiminin genel amaçları doğrultusunda; öğrencilerini mesleki ve teknik eğitimde, çağın gerektirdiği teknoloji ile donanmış eğitim ortamlarında, bilimsel yöntem ve teknikleri kullanarak, özgür düşünen, kendisi ve toplumla barışık, etik değerleri benimsemiş, girişimci, yenilikçi özgüvenli bireyler olarak hayata, sektöre ve bir üst öğretim kurumuna hazırlamayı amaç edinmiştir.

Müzeler, estetik duygunun, yaratıcılığın, hayal gücünün gelişmesini sağlamada en ideal kurumlardır. Bundan dolayı müze eğitimi okulumuzun misyonu, vizyonu ve temel değerleri ile de örtüşmüştür.

Proje hazırlama sürecinde okulumuz proje koordinatörü Biyoloji öğretmeni Berrin YILMAZ'ın, grafik ve fotoğrafçılık alanı öğretmenimiz Münevver ARSLAN ile yaptığı konuşma sırasında, ülkemizde müze ziyaretlerinin sadece gezip görmekten ibaret olduğu, müzelerde eğitim için yardımcı olabilecek eğitim birimlerinin yeterince bulunmadığı, müzelerin böyle bir birime ve eğitim amacıyla kullanacağı personele ihtiyaç duyması ancak o kurumlara yönelik ziyaretlerin ve eğitim amaçlı gezilerin artmasıyla sağlanabileceği, yurtdışında eğitim ortamı olarak müzelerin kullanıldığı ile ilgili makaleler hakkında görüşlerimizi paylaşırken, öğretmenlerinin, kendi alanlarına ait derslerin öğretim programlarında yer alan konuların işlenişinde, müzelerdeki materyallerden nasıl yararlanabileceklerine yönelik bilgi ve beceriler kazandırılması için eğitime ihtiyaç duyulduğu fark edilmiştir. Avrupa'daki iyi uygulamalarla ilgili bilgilenme ve personel yetkinliğini arttırmak için müzede eğitim konusundaki düşüncelerimiz okul müdürümüz Necibe MOKAN'nın onayı alındıktan sonra projelendirilmiştir.

Projemizin Hedefleri;

Öncelikle eğitimcilerimizin mesleki gelişimlerinin ve motivasyonlarının artırılması, müzecilik uygulamalarının eğitim müfredatı ile ilişkilendirilmesi, okulumuzun kurumsal kapasitesinin artırılması, uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapılması, eğitimcilerimizin mesleki gelişimlerinin yanı sıra dil becerilerinin de geliştirilmesini sağlamak olarak sıralayabiliriz.

Projemizin Amaçları:

- Müze eğitimini derslerde bir öğretim yöntemi olarak kullanarak ,müze ve okul işbirliğinin artmasına katkıda bulunmak,

- Eğitimin kalitesini artırarak aktif, girişimci, genel kültürü ve tarih bilinci yüksek olan gençler yetiştirebilmek,

-Okul müzesi kurmak ve/veya müzelerde eğitim birimlerinin kurulması için gerekli alt yapının oluşmasına kaynaklık edebilmek,

-Ülkemizdeki müze eğitimine ve müzelere yapılan eğitim amaçlı gezilere uluslararası standart getirilmesine yönelik çalışmalara ışık tutabilmektir.

Projemizle, tüm öğrencilerimizde kültürel değerlerin kaybını önlemek, geçmiş toplumların emeklerinin, düşüncelerinin, hayata bakışlarının ve inançlarının kanıtlarını, eski geleneklerin öğrenilmesini, estetik beğenilerin gelişmesini, eğitimin okul dışında da devam ettiği fikrinin benimsenmesini ve doğal olarak tarihimizle bu günün birleştirilmesine olanak sağlayacak olan müzelerde öğrenme bilincinin yayılmasına öncülük etmek istedik.

2014 yılı proje teklif çağrısında sunduğumuz ve yedek listelerden desteklenmeye değer bulunan 'Avrupa'da Müzecilik Eğitimi' İsimli Erasmus+ *Okul Eğitimi Personel Hareketliliği kapsamındaki* projemizde; 3 idareci ve 12 öğretmenimiz katıldığı 10'ar günlük kurslar: 5 kişilik gruplar halinde Ekim- Kasım-Aralık 2016 ayları içerisinde İtalya, Çek Cumhuriyeti ve Almanya 'da gerçekleştirilmiştir. Projemiz kapsamında katıldığımız kurslar, bizzat müzelerin eğitim birimleri içerisinde gerçekleşmiştir. Böylece kurs saatlerinin tamamlanmasının ardından müzelerde yapılan uygulamaları da yerinde görme fırsatı elde edilmiştir. Proje hareketliliklerimizde gördük ki müze eğitimi genel eğitimin bütünlüyci ve birleştirici bir unsuru olmuştur.

Projemizin ana hedeflerinden biri olan müzecilik faaliyetlerini eğitim programı içerisine entegre edebilmek için alınan eğitimler bilgilendirici ve yönlendirici nitelikte olmuştur. Öğrencilerin sadece dinleyici konumu dışında, okuyan, araştıran, anlatan, yorum katan bireylere dönüşebilmesi için müzecilik faaliyetlerinin daha aktif bir şekilde kullanılması gerektiğinin önemi de alınan eğitimlerle pekiştirilmiştir.

Projemiz ile öğretmenlerimiz, eğitim ile müzenin ne şekilde bir araya getirildiğini yerinde görme fırsatı yakalamıştır. Eğitim ve öğretimde müzecilik faaliyetlerinin daha aktif bir şekilde nasıl kullanılabileceğini ve müzecilik faaliyetlerini içeren ders planı hazırlayabilme yöntemlerini öğrenmişlerdir.

İtalya, Çek Cumhuriyeti ve Almanya 'da Gördük ve Öğrendik ki;

*Müzeler, sadece çocuklara nesnelere öğretme eğitiminden, her yaşta bireyin müzeyi kendi yararı için kullanmasını içeren öğrenme ortamları haline dönüşmüştür.

*İnsanların serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarının değişmesi ve yeni eğitim – öğretim anlayışlarının ortaya çıkması müze ziyaretçilerinin sayısını artırmış; müzeler de çağı yakalayacak biçimde ziyaretçilerinin yeme – içme, dinlenme, okuma, alışveriş, yaz ve kış kampları, atölye çalışmaları vb. ihtiyaçlarını karşılamaktadır.

◆ Berrin Yılmaz

*Müzeler, ziyaretçilerine okulların ya da diğer eğitim kurumlarının veremeyeceği tecrübeler sunmaktadır.

*Müze Eğitimi, müzenin koleksiyonları ile ziyaretçinin ilgileri arasında kurulan bağlarla aktif, canlı, katılımcı ve yenilikçidir.

*Müzeler; nesnelere etkileşime geçme, gözlem yapma, duyguları ifade etme, hayal gücünü kullanma, kendi yaşamıyla bağlantı kurma, bilgilenme, müzenin bakış açısıyla mesajını görme ve anlamlandırma, nesnelere okuma, kültürel değerleri ve yaşamı paylaşma, gerçeği arama, bilimsel ve teknolojik gelişmeleri görme ve uygulamalar yapma gibi öğeleri taşımaktadır.

*Müze yaşantısı; sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel, teknolojik boyutları ile geçmişle bağlantı kurmakta, katılımcıların tarih ve köklerini güçlendirmektedir.

* Müzede öğrenmenin gerçekleşmesi için ziyaretçinin aktif katılımı şarttır, çünkü etkileşim olmadan öğrenmeden bahsedilemez. Kısa süreli müze gezileri müze eğitimi ni kavratmak için yeterli değildir.

* Genel bir müze ziyareti, ziyaretçi açısından nesneyi görmek ve anlamak üzere kurulmaktadır. Ancak müzede görmek ve anlamak deneyimi, dokunma, duyma ve hatta koklama duyularıyla genişletilebilmektedir. Bu deneyimler sonucunda müzede ki birincil eğitim, duyuşsal bir eğitime dönüşebilmektedir.

*Müzedeki fiziksel faktörler de ziyaretçinin verim alabilmesini etkilemektedir. Bu noktada dikkat edilen hususlar; ziyaretçinin rahatlığını sağlamak, dikkat çekici unsurlar kullanmak ve kullanılan alanı ergonomik düzenlemek olarak sıralanabilir.

*Müzeler, kavramları somut biçimde sunmaları, nesne temelli öğrenme etkinlikleri hazırlamaları ve dokunmalı (hands-on) etkinliklere yer vermeleri bakımından çağdaş müzeciliğin en temel özelliklerini sergilemektedir. Hazırladıkları dokunmalı etkinlikleriyle müzeler anne, baba ve çocuğu aynı çatı altına alan kuşaklararası etkileşim merkezlerine dönüşmüştür.

*Müzelerin sunduğu eğitim etkinliklerinin tarafları müze çalışanları, müze eğitimcileri (pedagog), eğitimi alan öğrenci grupları, öğretmenler, aileler ve araştırmacılarıdır. Müze eğitimi bu tarafların içinde bulunduğu etkileşimli bir müze yaşantısını kapsamaktadır.

*Müze de etkinliğe katılan ziyaretçilerin müze koleksiyonlarıyla ilişki kurdukları eğlendikleri ve bilgilendikleri bir ortam oluşturulmuştur.

Hareketlilikler Sırasında Ziyaret Edilen ve Bilgi Edinilen Müzeler ve Bazıları Hakkında Kısa Bilgilendirmeler

İtalya'da Ziyaret Edilen Müzeler

Ortona Kültür Merkezi- Kültür Ağı, Museo La Giostra Della Memoria, Musei Palazzo d'Avalos, Museo Diocesano Ortona ve Museum of People of Abruzzi Region.

Ortona Kültür Merkezi-Kültür ağı; Halk Kütüphanesi, Tarih Müzesi, Müzik Müzesi ve Sanat Müzesi olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. İtalya'da en iyi eğitim veren kurum ödülü almıştır.

Ortona Kültür Merkezi; Okullar için eğitim önerileri sunmaktadır. Okulların taleplerine göre eğitim ve seminerler düzenlenmektedir. Lise ve üniversite öğrencilerine yönelik staj, öğretmenler için eğitim kursları, çocuklar için eğitim faaliyetleri yapılmaktadır. Her okul aynı anda tüm hizmetleri kullanabilir sloganı ile aşağıdaki eğitimler verilmektedir. Okul kütüphanesi düzenlemek ve yönetmek (28 saat), Tarih öğretimi (15 saat), nasıl bir okul müzesi (25 saat), çocuk edebiyatı (15 saat), çocuklar için sanat (15 saat), anlatı (kurgu) yazma ve bilimsel yazım (15 saat). Ayrıca eğitim atölyeleri, edebi, bilimsel, tarihsel, sanatsal, müzikal atölyeler, keşif oyunları, yüksek sesle temalı okuma, rehberli turlar, yerel tarih belgelerinin sergilenmesi, temalı kitap sergileri (macerâ, tarihsel kurgu, inter-kültür, çevre, vb),genel sergiler (Galileo, Holokost,2. Dünya Savaşı, vs.) gibi etkinlikler yapılmaktadır.

Museo La Giostra Della Memoria; Nesnelere ve geçmiş kuşakların anıları arasında bir yol sunmaktadır. Profesör *Angiolina Balduzzi* tarafından kurulmuştur. Abruzzo köylü kültürü teması altında, sosyal tabakalaşma, yaşam koşulları ve tarzları hakkında bilgi edinebilmek mümkün. Seksiyonlarda köy halkının kullandığı, sosyal hayatın nasıl ilerlediğini geçmiş ve günümüz arasında ki bağlantıları gösteren kültürel objeler yer almaktadır.

Müze'de eğitim kapsamında yapılan çalışmalar:

1. Bölge kültürü ve tarih ile bağlantılı konular belirleniyor.
2. Müze ziyareti öncesi öğretmenlere hazırlık ve konuların nasıl işleneceği hakkında bilgiler veriliyor.
3. Orijinal nesnelere dokunarak, yaşayarak kalıcı öğrenme sağlanıyor. Okullara müze objeleri ödünç olarak veriliyor. Zaman içinde hayali bir yolculuk yapmak ve bu yolculuğu hafızamızda tutabilmek ve müzenin koku hafızası ile hatırlanması için müze tüm ziyaretçilerine lavanta hediye ediyor.

Palazzo d'Avalos, dört bölümden oluşuyor: Arkeoloji Müzesi, Kostüm Müzesi, Resim Galerisi, Çağdaş Sanatlar. Programlar:

Rehberli Dersler: Telefonla ya da e-posta ile eğitimciler müzeyle irtibata geçerek rezervasyon yaptırıyorlar. Sınıflar için uygun bir ders planlanarak müzenin farklı bölümlerinde dersler işleniyor. Sanat ya da arkeolojik eserleri tartışmak ve keşfetmek temalı yazma ve çizim gibi grup çalışmaları gerçekleştiriliyor.

Temel Eğitim Programı: İlk Öğretim okullarında ikinci sınıfa kadar 60 dakika, üçüncü sınıftan itibaren 75 dakikadır.

Sanat Atölyesi: 3 Saatlik müze ziyareti sonrasında müzenin bir bölümünde bir konu üzerinde tartışılıyor.

◆ Berrin Yılmaz

Museum of People of Abruzzi Region; Tarih öncesi çağlardan sanayi devrimine kadar edinilen bulguları, Abruzzo insanların hayat belirtileri ile birleştiriyor. Müze on üç odadan ve atölyeden oluşuyor. Örneğin: on birinci odada, keten ve yün teması ile bazı geleneksel makineler aracılığıyla, dokuma işlemi açıklanıyor. Geleneksel dokuma kilim ve halıların yanında ünlü sanatçıların bu dokumalardan etkilenecek yapıtları modern resimler yan yana sergileniyor. Yedinci odada; buğday, un, nesnelere ve paneller, çeşitli işlem aşamaları ekim ve çiftçilik, hasat ve harman, havalandırma ve tahıl, temizlik, köylülerin yaşamları boyunca buğday ile ilgili faaliyetlerini açıklayan sergiler mevcut.

Ziyaretimizden sonra atölyede makarna yapımı öğrenilerek uygulandı. Ziyaret sonrasında yapılan makarnalar, paketlenerek ziyaretçilere hediye ediliyor.

Çek Cumhuriyeti'nde Ziyaret Edilen Müzeler

Çek Cumhuriyeti Milli Galerisi, İşkence müzesi, Balmumu Müzesi, Ulusal Müze, Prag Sanat Galerisi, Teknik Müze ve ayrıca Viyana Askeri Müzesi ile Dresden Sanat Galerisi ve Sarayı

Ulusal Teknik Müzesi- National Museum; Çek Cumhuriyeti'nin en eski ve en büyük müzesi. Bu heybetli Neo-Rönesans binası 1818 – 1891 yılları arasında inşa edilmiş. Müze giriş katı dahil, 3 kat üstte, 3 kat aşağıda olmak üzere 7 kattan oluşuyor. Sergiler tarihin gelişimin sürecini gözler önüne seriyor. Müzede uçaktan gemiye, trenden bisiklete ve motosiklete ulaşımına dair her şeyin tarihinin anlatıldığı çok büyük ve etkileyici görsellerin yanında; madencilikten matbaaya, uzay teknolojilerinden beyaz eşya tarihine kadar her türlü teknik materyallerin bulunduğu unsurlar incelendi. Müzede görme engelliler için bazı sanat objelerinin, 3D yazıcı ile küçültülmüş maketleri sergileniyor. Müzeye gelen öğrencilere tablet dağıtılmaları ve bu tabletteki yüklü oyunlarla müzeyi gezmeleri, müzedeki eğitimi zevkli bir hale getiriyor. Müze Pedagoji Bölümü, önceden geleceğini bildiren ziyaretçi gruplarını gezdirmenin yanı sıra, temel ve orta dereceli okullar için örnek ve interaktif eğitim programları hazırlıyor.

Çek Cumhuriyeti Milli Galerisi'nde 1796 yılı öncesi ve sonrası ressamlardan toplanmış resimler bulunmakta, ayrıca kraliyet dönemine ait Dresden ve Viyana'daki sanatçıların resimleri de sergilenmektedir. Bu galeride, hem çocuklara hem de üniversite öğrencilerine müzedeki sanat eserleri üzerinde inceleme yapma ve desen çizme imkânı verilmekte. Bu galeride, hem çocuklara hem de üniversite öğrencilerine müzedeki sanat eserleri üzerinde inceleme yapma imkânı verilmekte. Galeri, özel kişilerin finansal destekleriyle ayakta durmuş fakat bu durum 30-40 yıl sürmüştür. 19. yüzyılda devlet destekli bir kurum olarak çalışmalarına başlamış. Bu dönemden sonra kendi sanat eserlerinin yanında Fransız sanat eserlerini de sergilemişler. Müzeleri, devlet tarafından görevlendirilen kişiler yönetmekte. Diğer müzelerde bulunan eserler de mutlaka bu milli müzelere getiriliyor. 1959 yılında yönetim müzecerik ile ilgili bir kanun çıkartmış, milli müze ve galerilerin amaçları belirlenmiş. 2000 yılından sonra kanun

yapılandırılmış, müze ve milli galeri için bir heyet kurulmuş. Bu heyet, galerinin işleyişini belirlemiş ve günümüzde de bu işleyiş sürdürülmekte. Her yeni gelen hükümet, müzecilik üzerinde değişiklikler yapmış, bu değişiklikler müzeciliği olumsuz yönde etkilemiştir. Bu dönemde, milli galeri sanatçıların daha fazla çalışmalarına imkân sunmak amacıyla sanatçılar için odalar tahsis etmiştir. Bu müzede 'Nuh'un Gemisini', doldurulmuş hayvanları ve Türkiye'den gelmiş 'ev yıkan böceğini' görmek mümkün. Giyim tarihini merak edenler için müzede giysi ve aksesuarlar dönemlere göre sergileniyor.

Viyana Askeri müzesi üç kategoriden oluşuyor; Viyana Kuşatması dönemi, Kraliyet dönemi ve Birinci ve İkinci Dünya Savaşı dönemleri. Askeri müzede bu dönemlerle ilgili savaş araçları, dönemin kıyafetleri sergilenmekte. Osmanlı savaş malzemesi koleksiyonunun sergilenmesinden dolayı Viyana askeri müzesinin ziyaretçilerini en çok Türkler oluşturuyor. Viyana Askeri Müzesi'nde çocuklar için yapılmış yaş günü kutlama alanı bulunuyor.

Almanya'da Ziyaret Edilen Müzeler: Berlin Deutsches Technik Museum, Science Center Spectrum (Bilim Merkezi), Museum für Naturkunde, Stuttgart Mercedes Müzesi, Mannheim Technoseum Müze, Senckenberg Müzesi; Frankfurt, Heidelberg Kalesi Eczacılar Müzesi, Bergama Müzesi (Pergamonmuseum) , Neues Museum, Berlin Yahudi Müzesi.

Berlin Deutsches Technik Museum -(Alman Teknoloji Müzesi); Bölümlerle ilgili bilgi ve eğitim müze yöneticilerinden Arda AKKUŞ tarafından verildi. Bu müzede, teknolojinin kültürel geçmişi aracılığıyla keşfedilmesi için harekete geçirici ve keyifli bir yolculuk mümkün.

Eski ve yeni teknolojileri tecrübe etmek ve kavratmak için; bisiklet, lokomotif-vagon, gemiler ve maketleri, uçak ve havacılık ve bavul imalatı, takı tasarım, fotoğrafçılık, film tarihi, dizel ve buhar motorları, matbaa makineleri, dokuma, radyolar, bilgisayarlar vs. gibi 14 bölümden oluşmuş ve 25.000 metrekaresel bir alanda sergilenmektedir. Neredeyse her bölümde gösteri ve etkinlikler mevcuttur. 'Bakın, deneyin, katılın ve öğrenin' teması ile çok sayıda tarihsel makine ve modelin çalışmaları gösterilmiş ve açıklanmıştır. Ziyaretçiler/ çocuklar aktif olarak baskı ve kâğıt yapabilir, tahıl parçalayabilir veya bavul üretimine eşlik edebilirler. Sürekli ve geçici sergiler, rehberli turlar, gösteriler ve etkinlikler mevcut (çocuk doğum günü partileri ve grup etkinlikleri gibi) etkinliklerde; 'Bu nedir? Nasıl yapıldı? Bu ne içindi? Dünyayı değiştirdi mi? Benim için ne anlama geliyor? Yoksa başkası için mi?' gibi sorular ile dikkat çekiliyor. Ziyaretçilerini, aramaya ve dinlemeye, bazen dokunmaya, soru sormaya, tartışmaya ve birlikte cevap aramaya davet ediyor. Aynı zamanda müze parkı gibi sessiz bölgelerde ziyaretçilerinin öğrendikleri üzerine düşünmesi de sağlanıyor. Teknolojinin tarihini tekrar gözden geçirmek, bugünkü yolumuzu bulmamıza ve geleceği şekillendirmede rol oynamamıza yardımcı olur teması ile çalışılıyor. Müzede, dersler, sempozyumlar

◆ Berrin Yılmaz

ve kongreler düzenlenerek modern toplumlardaki teknoloji ve bilimin rolü üzerindeki siyasi ve bilimsel tartışmalar aktif bir biçimde gerçekleştirilmektedir. Müzede tekerlekli sandalye erişimi ve görme engelliler için özel tasarlanmış alan da mevcut.

Science Center Spectrum (Bilim Merkezi) Sergi birçok farklı öğrenme alanlarını kapsayacak şekilde tasarlanmıştır. 1400 m² lik alan üzerine kurulu, 4 katta sekiz ana tema ve her kat, etkileşimli deneylerle dolu. Sadece çocuklar için değil, yetişkinler de deneyleri yapıyor. Her kattaki deneyler farklı duyulara hitap ediyor. görme ve algılama, ışık ve görüş, evren, ısı ve sıcaklık, elektrik ve manyetizma, mekanik ve hareket, müzik ve işitme hakkında 150’den fazla etkileşimli deney ile farklı yaklaşımları deneyerek, koşulları değiştirip ve kendi kendinize öğrenebilirsiniz. Her yaştan birey deneyleri bağımsız olarak yapabiliyor. Müzede, temel doğa yasaları, bilim temelleri, teknik ilkeler eğlenceli bir şekilde açıklanmaktadır. Bilim adamlarının kendi deneylerinin tanıtıldığı özel deney odası da bulunmakta. **Örneğin Newton’un kendi orijinal notları gösterilerek deney tekrarlanıyor.** Ziyaretçiler ilk yarım saat bilgilendirme sonrası serbest gezerek uygulamalara katılmaktadır.

Mannheim Technoseum Müze; Baden-Württemberg eyaletinde Sanayi devriminin başından itibaren zaman içinde bir yolculuk yaşanıyor. 18. yüzyıldan bu yana teknik, toplumsal ve siyasi değişiklikler tasvir ediliyor. Sanayi, ulaştırma ve ofis alanları yaşam ve çalışma tesislerinde yanı sıra makine görüntüleri sadece temel bilimsel ilkeleri kapsamıyor, aynı zamanda çeşitli bilimsel deneyler sonucunda ortaya çıkan teknik buluşlar gösterilmekte. Her yaştan ziyaretçilere sanayileşme tarihi, yaşam için derin bir bilgi ve heyecan verici deneyimler sunuyor.

Sergi alanları temalarına göre: *18. Yüzyıl ve Tıbbi Teknoloji:* Sağlıkta kullanılan çeşitli araç ve gereçler kronolojik olarak sergilenmiş. *Motorlar:* Makine mühendisliği sanayileşmede önemli olarak kabul edilir. Koleksiyon da 19 yüzyıldan itibaren pamuk iplik makineleri, dokuma fabrikası ve dikiş makinesi, tekstil mühendisliği örnekleri, kâğıt teknolojisi, manuel ve endüstriyel kâğıt ve kâğıt işleme makineleri, baskı teknolojisi koleksiyonu, kitap baskı, kabartma baskı: el baskı makineleri, yüksek hızlı presler ve web beslemeli rotasyon baskı makineleri vs.sergilenmiş.

Elektrik mühendisliği ve Bilgi Teknolojisi: Elektrik mühendisliği koleksiyonun yanı sıra, elektrikli ev aletleri – elektrikli süpürgeler ve ütüler gibi cihazların geliştirilme süreçleri, bilgisayarlar, ayrıca fotoğraf, film, radyo ve TV ile ilgili sergiler telekomünikasyon teknolojisi, telefon ve kelime işlemciler gibi cihazlar ve e-posta makineleri vb makineler sergilenmekte.

Taşıtlar ve Trafik Mühendisliği: İnşaat ve montaj, tarım ve tahıl işleme makineleri, demiryolu taşımacılığı, toplu taşıma araçları trafik işaretleri ya da ehliyet gibi ilgili öğeler belgeleri ile birlikte sergilenmektedir. *Günlük Hayat:* Bütün sosyal sınıfların yaşam ve çalışma koşulları, oyuncaklar, tekstil ve giysi, giyim ve çeyizler sergilenmiştir. *Araştırma ve Teknoloji:* Biyomimetik örneklerin yer aldığı sergi alanında; doğa taklit edilerek

üretilen teknolojik aletler ve nasıl üretildiği sergilenmektedir. Biyomimetik ve Makine mühendisliği konularını otomasyon, robotik ve sensör teknolojisi vb. oluşturmuştur. Müze ayrıca deneyerek öğrenme olanağı sağlıyor. Kâğıt üretimi, ürettiğiniz kâğıttan kartpostal yapımı ve dokuma alanları da mevcut. Tahta parçaları ile kararlı bir köprü tasarımı, günümüz bilgisayarlarının öncüleri abaküslerin kullanımı, kemiklerden döneme özgü enstrümanlar, buhar motorunun çalışma prensibi, elektrik devreleri, uçakların havada kalma prensiplerini, mors alfabesini kullanmayı ve güncel teknik yenilikleri vb. deneyimleme fırsatı vermektedir.

Senckenberg Müzesi; Frankfurt'ta bulunan bir doğa tarihi müzesi. Botanik bahçesi yakınında yer alıyor. Üç katlı müzede dinozorlardan okyanus canlılarına kadar geniş bir yaşam koleksiyonu var. Dünyadaki kuş çeşitlerinden doldurulmuş yaklaşık 2000 civarında koleksiyonu içermekte. Çok sayıda fare, sürüngen, balık ve yaklaşık 50 milyon yıl önce yaşayan 60 cm boyunda öncül modern at, iki ayağı üzerinde yürüyen homininin neredeyse tam iskeleti (*Australopithecus afarensis*-ünlü *Lucy*), dünyamızı şekillendiren biyo-çeşitlilik, müzede sergilenen dünya tarihi ve evrimine ilişkin görseller, dinozor iskeletleri, kuş çeşitleri bulunmakta.

Stuttgart Mercedes Müzesi; Mercedes-Benz firmasının, otomobil tarihi müzesidir. Binanın kendisi de Mercedes yıldızını hatırlatan birbirinin sonsuz tekrarı ile oluşan 3 döngü prensibi ile tasarlanmıştır. Bu döngüler iç mekânda sürprizli galeri boşlukları ve sergileme alanları yaratmıştır. Hiçbir dik açısı bulunmayan bina ziyaretçiyi yormadan keyifli bir gezinti sunuyor. Adeta uzay kapsüllerini andıran şeffaf asansörlerle serginin başlangıç yeri olan en üst kata çıkılıyor. Serginin ilk bölümünde, Mercedes'in üç kurucusu kısaca tanıtılmakta. 1885'ten günümüze kadar üretilen motorlu araçları, kronolojik sırasıyla, 8. kattan başlayarak koca bir uzay aracı içindesiniz hissiyle gezilmekte, geçmişten başlayıp aşağı günümüze kadar gelinmektedir. Alt katta da Mercedes'in tasarım ekibinin nasıl çalıştığını anlatan bir bölüm mevcut. Ayrıca, 19.Yüzyılın günlük hayatında önemli rol oynamış Mercedes'in kara ve deniz motorları/araçları sergilenmekte. 19.Yüzyıldan 20.Yüzyıla geçişteki teknolojik dönüşümler, olağanüstü sıçramalar kronolojik olarak, rampalarda yer alan ekonomik-sosyal-tarihi-politik gelişmeler ışığında metinsel ve görsel olarak temsil edilmektedir.

19.yüzyıldan 21.yüzyıla uzanan uzun yolculuk, giriş katındaki düş gücümüzü zorlayan deneysel modellerle son buluyor. Burada bireyin kendi bilişsel ve fiziksel gücünü tanımasını sağlayan teknik uygulamalar yer alıyor. Müze girişinde bilet masasında çocuklara "keşif kitabı" veriliyor.

Çocuklarla ilgili atölyede; Baden-Württemberg eyaletinin okul müfredatlarına (1-8 sınıf) uygun veya daha ileri kitapçıklar ile öğrenme sağlanıyor, Mercedes-Benz Müzesi'ndeki çocukların doğum günü kutlamaları, eğlenceyi öğrenme ve yaratıcılıkla birleştiriyor.

Fascination Design(Tasarım) ekibi ile eskiz hazırlığı, çizimi veya tasarımı konusunda yapılan atölye çalışması ile geleceğin arabasıyla ilgili kendi fikrinizi keşfedebiliyor-

sunuz. Daha önce bilgiye ihtiyacınız yok. Tek şart, yaratıcı işlerin tadını çıkarmanız. Uyarıcı bir atmosferde ideal bir stüdyo alanı, yüksek kaliteli malzemeler kullanılmakta ve katılımcılara hatırlatıcı olarak da bir sertifika verilmektedir. Müzenin çok katlı otoparkı, çocuklar için özel tasarlanmış olan ücretsiz sesli rehber, bebek bakım odaları, çocuklar için rehberli tur otomobilleri bulunmaktadır. Geziden sonra; Mercedes-Benz Müzesi'ndeki restoranda yemek, yetişkin eşliğinde 7 yaşına kadar olan üç çocuk için ücretsiz. Çocuk yemeklerinden oluşan bir servisle özel bir hizmet sunulmaktadır.

PROJENİN OKULUMUZA YANSIMALARI

Katılımcılarımız aldıkları eğitimlerde elde ettikleri bilgi, beceri ve kazanımları öncelikle eğitim öğretim dönemi içerisinde gerçekleşen zümre toplantılarında meslektaşları ile paylaşmıştır. Zümre başkanları ve öğretmenler kurulu toplantılarında da ve ders aralarında yapılan görüşmelerde yeni etkinlikler de paylaşılmaya devam etmektedir. Okulumuzda müze konulu şiir, kompozisyon, resim, afiş vb. yarışmalar düzenlenmiştir. Müzecilik ile ilgili alınan eğitimler sırasında çekilen müze fotoğrafları ve e-dergi çalışmamız web sitemizde yer almaktadır.

Projemizin öğrenme çıktıları ve projeden elde edinilen kazanımlar farklı birtakım etkiler yaratmış ve yaratmaya devam edecektir. Bunlar: Öğretmenlerimiz; Avrupa'daki müzecilik eğitimimde yenilikçi uygulamalar konusunda yeni bilgi ve beceriler kazanmış, karşılıklı bilgi ve tecrübe paylaşımı gerçekleştirilmiştir. Proje sonunda eğitim programlarında müzecilik faaliyetlerini daha iyi kullanabilen, ders planlarını müzecilik faaliyetleri ile birlikte yürütebilen öğretmenlerimiz, öğrencilerimize bilgi ve becerilerini aktaracak ve aydın gençlerimiz okulumuzdan sektörlere dağılacaklardır.

Kurumumuz; Avrupa'daki yenilikçi ve başarılı müzecilik eğitimi, uygulama ve yöntemlerinin transferi ile okulumuzdaki eğitim kalitesi yükselmiş, müze işbirliği ve kurumsal gelişimin güçlendirilmesi sağlanmıştır. Proje başvuru aşamasında 'Avrupa Gelişim Planı' içerisinde belirtilen en önemli amaç, okulumuzun eğitim standartlarının uluslararası boyuta taşınmasıdır. Söz konusu projemiz okulumuzun kurum içi kapasite gelişimine yönelik yaptığı önemli çalışmalardan biri olarak değerlendirilebilir. Projemizin yaygınlaşma ve sürdürülebilirlik çalışmaları sonrasında, öğrencilerine değer veren kurumumuz eğitim kalitesini artırarak öğrencilerine verdiği değeri daha da görünür kılacaktır.

Öğrencilerimiz; Eğitimin bir amacı da kişinin bilgisini, deneyimini, düşünme ve karşılaştırma yapma yeteneklerini, hayal etme gücünü geliştirmek, duygu dünyasını zenginleştirmektir. Öğrenen, sadece öğretmenin anlattıkları ile yetinmemekte bizzat kendisi araştıran, inceleyen, bilgi ve deneyimlerini öğrenme sürecine katabilen birey olmaktadır. Dolayısı ile öğrencilerimizde, yaratıcı düşünme, araştırma, sorgulama, girişimcilik, bilgi teknolojilerini kullanma, Türkçeyi doğru, etkili ve güzel kullanma be-

cerisi gibi ortak becerilerinin artmasının beklenmesi projemizin sürdürülebilir etkileri arasındadır.

Projemizin en önemli kazanımı olan müzede eğitimi derslerinde aktif olarak kullanabilme becerisi kazanan katılımcılarımız, Anadolu'nun 'Kültürlerin Yurdu' olduğu gerçeği ile bölgemizde bulunan müzelerde alanlarına göre ders işleyişi gerçekleştirebilme etkinliklerini devam ettirmektedir.

Proje faaliyetlerimiz kapsamında edinilen bilgiler ve gözlemler ışığında proje katılımcılarımız tarafından okulumuzda yapılan çalışma örnekleri:

Biyoloji Öğretmeni Berrin YILMAZ, Biyoloji dersi müfredatına uygun olarak müzeden yararlanılarak performans ödevlerinin yapılması, canlıların çeşitliliğin görsellerle pekiştirilmesi ve dolayısı ile çevre koruma bilincinin gelişmesi için; 10. sınıf öğrencilerinden toplam 148 öğrencinin katılımı ile MTA-Tabiat Tarihi Müzesine geziler düzenlemiştir. Öğrenciler, seçtikleri konu ile ilgili müzede buldukları objelerle araştırmalarını birleştirmiş, ilgilerine ya da alanın gerektirdiği becerilere göre sunu, maket, resim, hikaye, video, anket çalışması ve etkinlik tasarımı ile performans çalışmalarını tamamlamışlardır. Bu çalışmada amaç; aktif öğrenme alanı olarak müzeleri kullanarak daha kalıcı ve anlamlı öğrenmeyi gerçekleştirebilmek, yaratıcılığın, hayal gücünün gelişmesini katkı sağlamak ve müzeleri eğitim öğretim sürecine dahil edebilmektir.

Beden Eğitimi Öğretmeni Adem Uğur ARLI; Müzelerimize olan ilgiyi artırmak amacı ile 4'er öğrenciden oluşan 10 takım ile, bedensel ve zihinsel çalışmanın birlikte ifadesini içeren oryantiring sporu çalışması ile; Etnografya Müzesi, Resim ve Heykel Müzesi, Olgunlaşma Enstitüsü Müzesi, Vakıf Eserleri Müzesi gibi yakın müzelerde öğrencilerin merak, keşif ve araştırma duygularını geliştirmek, takım çalışması ile öğrencilerin önceden belirlenen objeleri müzede arayarak spor yapma, eğlenme ve müzeyi gezerek öğrenmelerini sağlayabilmek hedeflenmiştir.

Matematik öğretmeni Pınar YAHŞI, Vakıf Eserleri Müzesi'nde 10.Sınıflarda Geometrik şekiller ile Türk El sanatlarını ilişkilendirmiş ve geometrinin günlük hayatımızda kullanıldığı alanlar konusunda farkındalık oluşturmuştur.

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Ömer AKAY; 9/D Sınıfı öğrencileri ile Resim ve Heykel Müzesi'nde "Hikaye yazma" konulu çalışma ile müzede sergilenen bir eserden yola çıkılarak hikaye yazma çalışması yapılmış, böylece öğrencilerin yaratıcı düşüncelerini geliştirebilmek hedeflenmiştir.

Tarih öğretmeni Birsen DEMİRDAĞ, 9/H Sınıfından 30 öğrenci ile Müzedeki eserler aracılığıyla, Anadolu uygarlıklarını tanıtmak ve farklı kültürlere saygı duymayı öğretebilmek için Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde 'Neredeyim' etkinliğini yapmıştır. Bu etkinlikle öğrencilerde oyun yoluyla müzede objeleri keşfetme, araştırma yapma becerisini geliştirme ve merak duygusu uyarılarak öğrenme sağlama hedeflenmiştir. 11/F sınıfından 15 öğrenci ile 75. Yıl Cumhuriyet Müzesinde İnkılap Tarihi ve Atatürk-

◆ Berrin Yılmaz

çülük Dersinin ‘ Eğitim Alanında Yapılan İnkılaplar’konusu işlenmiştir. Atatürk’ün eğitime verdiği önemi ortaya koyan bir makale ile bu eğitim müzesi ilişkilendirilerek müze ortamında dönemin nesnelereyle ders işlenmiştir.

Grafik ve Fotoğraf Alanı Öğretmeni Münevver ARSLAN; 11D sınıfı öğrencileri ile Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım dersi kapsamında Vakıf Eserleri Müzesi’ndeki halı ve kilimlerde kullanılan motifler kullanılarak, yeni formlar üretilmiş ve bilgisayar ortamında yüzey düzenleme çalışması yapılmıştır. “Motiflerin Dili” isimli çalışmanın amacı, sanat eğitimi gören lise öğrencilerine, Geleneksel El Sanatlarımızda kullanılan formları ders programları ile bağlantılı olarak, müze ortamında, müze ilkeleri boyutlarında, çoklu zekâ ve duygusal zekâ kuramları ışığında öğretebilmek, sanat eğitiminde müzelerin önemini vurgulamak; geçmiş ve gelecek arasında bağ kurmak ve kendi kültürüne duyarlı gençler yetiştirebilmektir. Grafik ve Fotoğraf Alanı öğretmenimiz Birsal UZ, 11/D sınıfı öğrencileri ile Bilgisayar Destekli Grafik Tasarım dersi kapsamında, P.T.T Pul Müzesi ve Vakıf Eserleri Müzesinde, sanat, sanat eğitimi, yaratıcılık, fotoğraf, broşür terimlerini kavrayabilmek için araştırma, inceleme ve bilgilenme amaçlı “Müze Tanıtım Broşürü Hazırlama” isimli proje çalışması yapılmıştır.

Giyim Üretim Teknolojisi Öğretmeni Seval GÜNGÜT; 12/ E sınıfı öğrencileri ile Model Geliştirme dersi kapsamında Olgunlaşma Enstitüsü Müzesi’nde, eskiden kullanılan modellerin günümüz kıyafetlerine modernize edilmesi çalışması, müzede silüet üzerinde uygulamalı olarak yapılmış ve öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Giyim Üretim Teknolojisi Öğretmeni Emine ÖZDENKOŞ; Giysi Teknik Çizimleri dersi kapsamında Olgunlaşma Enstitüsü Müzesi’nde eski giysi ve el işleri, saray kültürü objeleri incelenmiş ve öğrencilerin yaratıcılıklarının geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Alanı Öğretmeni Nurhan GÜREL, Gazi Üniversitesi Söğüt Olmayan Kültür Miras Müzesi’nde 11/B Sınıfı öğrencileri ile Özel Eğitimde Program Dersi kapsamında; geleneksel el sanatları, sözlü gelenekler, Karagöz, ortaoyunu, geleneksel çocuk oyunları ve oyuncakları hakkında gözlem yapmış ve bilgi edinmişlerdir. Aynı öğrenci grubu ile Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi’nde; unutulmuş eski oyunlarımız, oyuncaklarımız hakkında bilgi edinilmiş, müzede drama etkinliği yapılmış; arkadaşının görme engelli olduğunu düşünerek, oyuncaklar görme engelli öğrenciye betimlenerek anlatılmıştır. Ayrıca müzede, El Sanatları alanı, özel eğitim 11. Sınıf zihinsel engelli öğrencileri ile yapılan etkinliklerle zihinsel engelli öğrencilerimiz, müzede kendilerini ifade edebilmenin verdiği güven ve duygusal doyumu yaşamışlardır. Yaratıcılığın gelişmesi için müze ziyaretlerinden sonra öğrenciler; hikâye yazma çalışmaları, ziyaret edilen müzede tutulan notlardan ve çekilen fotoğraflardan müzeyi tanıtan broşür, afiş tasarımları, pano ve sunum hazırlamışlardır.

El Sanatları Teknolojisi öğretmeni Ayşe KULLEP; Etnografya Müzesi, Anadolu Medeniyetleri Müzesi, Vakıf Eserleri Müzesi gibi müzelerden yararlanarak desen ve

işleme teknikleri derslerinde; 'Şimdi Düşün Zamanı' 'Oğlumuz Sünnet Olacak' gibi konu başlıkları ile müze gezileri düzenlenerek, eski desenleri birebir kullanarak veya modernize ederek yenilikçi tasarımlar yapabilmek ve kültürel değerleri koruma bilincinin gelişmesini hedeflemişlerdir. El Sanatları Teknolojisi öğretmeni Sibel DOĞAN; Etnografya Müzesi'nde 10.Sınıf öğrencileri ile Geleneksel Sanatlar dersinde, Türk el sanatlarını inceleme; Temel Teknikler dersinde ise kilim ve halı desenlerini inceleyerek kilim ve halı desenleri tasarlamışlardır.

Sonuç olarak; Öğrenciler için yeni bir yerlere gitmek, yeni insanlarla tanışmak, bilgi toplamada yeni yaklaşımları denemek ve gerçek şeylerle karşılaşmak çok güdüleyici ve uyarıcı olabilmekte ve okulda edindikleri bilgileri bir bakış açısına yerleştirebilmektedir. Yaşam boyu eğitim sürecinde çok yönlü öğrenme ve yaşam alanları olarak müzelerin; yaşantılara dayalı etkin kullanımını içeren müze eğitimi, tarihî ve kültürel zenginlikleriyle Türkiye için yeni ve ihtiyaç duyulan bir alandır. Müzeleri eğitim amaçlı kullanabilmek alışkanlığı edinebilmek, bir müze ziyareti ile ilgili hazırlık süreçlerini kavrayabilmek, müzede sergilenen eserlere karşı ilgiyi, değer vermeyi ve onları koruma bilincini yaygınlaştırabilmek, farklı konu alanlarına yönelik müzeleri derslerde kullanarak, daha kalıcı ve anlamlı öğrenmeleri gerçekleştirebilmenin tüm ülkemizde yaygınlaşması temennimizdir.